

ЗВІТ

щодо результатів виконання проекту ОБСЄ «Електронне урядування-2013» (E-Governance) за компонентом «Використання технологій е-урядування з метою підвищення стандартів підготовки державних службовців»

Основні напрями (компоненти) проекту ОБСЄ, що були визначені для Національної академії державного управління при Президентові України (далі – НАДУ):

1. Експертна робота над проектом Державної цільової програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з електронного урядування (далі – Державна програма).
2. Розробка проекту спільної магістерської програми з електронного урядування з обраними національними вузами-партнерами у форматі дистанційного навчання.
3. Розробка платформи дистанційного навчання з електронного урядування.
4. Проведення круглого столу з питань розвитку електронного урядування в Україні.

За відповідними напрямками проекту ОБСЄ виконано:

1) Підготовлено аналітичні матеріали з:

1.1) аналізу сучасного стану та вимог до змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування з врахуванням перспектив розвитку інформаційного суспільства в Україні:

- 1) сформовано список статистичних матеріалів із даними щодо чисельності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, показниками щодо їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- 2) запропоновано диференційований підхід та модель з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
- 3) визначено електронну освіту як пріоритетний напрям у сфері розбудови інформаційного суспільства та електронного урядування;
- 4) підготовлено аналітичну записку «Кадрове забезпечення державної політики розвитку інформаційного суспільства та інформатизації» з довідкою «Сучасний стан кадрового забезпечення публічної служби України та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування».

Зазначені матеріали:

передано Державному агентству з питань науки, інновацій та інформатизації;
включено до складу щорічної доповіді Кабінету Міністрів України Верховній Раді України «Про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2013 рік» (далі – Доповідь) в розділ «**2.4. Кадрове забезпечення державної політики розвитку інформаційного суспільства та інформатизації**»;

розміщено у проекті доповіді на сайтах:

- Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://dknii.gov.ua/?q=system/files/sites/default/files/images/dop.doc>);

в рубриці "Громадське обговорення" розділу "Зв'язки з громадськістю»;

Громадської ради при Державному агентстві з питань науки, інновацій та інформатизації України (<http://dknii.files.wordpress.com/2013/09/d0b4d0bed0bfd0bed0b2d196d0b4d18c-2013-09-16.pdf>);

- Національного центру підтримки електронного урядування

(http://nc.gov.ua/menu/publications/doc/dopovid_i_informatizacia/Dopovid%202013.doc).

5) здійснено аналіз застосування систем е-освіти, зокрема дистанційного навчання в провідних ВНЗ України: Національній академії державного управління при Президентові України та Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут»;

1.2) узагальнення сучасного міжнародного досвіду з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації службовців публічної адміністрації з електронного урядування:

1) проведено моніторинг з питань підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
2) здійснено порівняльний аналіз підходів до організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;

1.3) визначення пріоритетних напрямів, стратегічних завдань та цілей підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування (підготовлено узагальнений звіт з аналізом завдань чинних нормативно-правових актів та досвіду практичної навчально-наукової діяльності з підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, зокрема – з основ електронного урядування, результатів впровадження матеріалів попереднього проекту ОБСЄ 2012 року):

1) розроблено концепцію та структуру узагальненого звіту щодо визначення пріоритетних напрямів, стратегічних завдань та цілей підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування, що ґрунтується на аналізі завдань чинних нормативно-правових актів та досвіду практичної навчально-наукової діяльності з підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, зокрема:
а) сформовано список відповідних нормативно-правових актів з питань адміністративної реформи та регулювання діяльності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування;
б) сформовано список основних документів Президента України, що визначають поточні та перспективні завдання з модернізації системи державного управління;
в) сформовано список відповідних нормативно-правових актів з питань електронного урядування;
2) підготовлено аналітичну записку «Електронна освіта в Україні», яку передано Держінформнауки (для включення до складу щорічної доповіді «Про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2013 рік»);
3) завдання з розробки та прийняття Державної програми запропоновано до включення у проект Національного плану дій на 2014 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»;

2) розроблено вдосконалені матеріали магістерської програми навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування спеціальності «Електронне урядування» з урахуванням:

2.1) досвіду роботи НАДУ за магістерською програмою «Електронне урядування»

Проаналізовано досвід роботи НАДУ за магістерською програмою «Електронне урядування»

2.2) зауважень та пропозицій українських експертів до магістерської програми «Електронне урядування»

1) матеріали магістерської програми «Електронне урядування» направлені провідним експертам – представникам українських університетів, наукових закладів, органів державного управління та бізнесу

2.3) аналітичних матеріалів

1) проаналізовано та узагальнено пропозиції та зауваження експертів – представників українських університетів, наукових закладів, органів державного управління та бізнесу стосовно змісту та структури магістерської програми «Електронне урядування»;
2) підготовлено та видано методичні матеріали: Kovbasiuk, Y., Semchenko, A. Zhylyayev, I. SYLLABUS FOR «ELECTRONIC GOVERNANCE» SPECIALISATION. – Kyiv: National Academy of Public Administration «Kyiv Polytechnic Institute», 2013. – 100 p.;

2.4) розроблено проект оновленої магістерської програми «Електронне урядування»

на основі:

а) проаналізованого досвіду роботи НАДУ за магістерською програмою «Електронне урядування»;
б) аналізу та узагальнення пропозицій та зауважень експертів – представників українських університетів, наукових закладів, органів державного управління та бізнесу стосовно змісту та структури магістерської програми «Електронне урядування»;
в) осучаснення змісту визначення пріоритетів, завдань та цілей підготовки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування, сформульованих в нормативно-правових актах, виданих відповідно до проведення другого етапу адміністративної реформи, –
підготовлено проект вдосконаленої магістерської програми «Електронне урядування» та рекомендації щодо застосування її компонентів в НТУУ «КПІ»;

3) розроблено матеріали проекту курсу дистанційного навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування «Електронне урядування»:

3.1) проект електронного підручника «Електронне урядування» для навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування

1) сформовано список відповідних нормативно-правових актів з питань регламентації побудови електронних навчальних матеріалів;
2) визначено структуру електронного підручника «Електронне урядування»;
3) підготовлено інтегровані матеріали за темами е-підручника, зокрема: актуалізовано інформаційно-аналітичні дані та літературу, відповідний текстовий та графічний матеріал: за темою 1. «Вступ до курсу. Концептуальні засади електронного урядування» підготовлено аналітичні матеріали «**Концептуальні засади державної політики розвитку інформаційного суспільства**»; за темою 2 «Електронна демократія та електронна держава» організовано підготовку аналітичних матеріалів; організовано підготовку аналітичних матеріалів «Електронна демократія як пріоритетний напрям державної політики»; за темою 3 «Державна політика та державне управління розвитком інформаційного суспільства та електронного урядування» підготовлено аналітичні

матеріали «**Особливості державної політики та державного управління розвитком інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування у 2013 році**»; за темою 4 «Системи оцінювання розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування» організовано підготовку аналітичних матеріалів «**Стан розвитку інформаційного суспільства в світі**»; за темою 5 «Організаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. Стандартизація в електронному урядуванні» підготовлено аналітичну записку «**Особливості законодавчого забезпечення національної політики з розвитку інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування у 2013 році**»; за темою 6 «Електронні адміністративні послуги» підготовлено аналітичні матеріали «**Електронне урядування**» (система електронної взаємодії органів виконавчої влади; державна інформаційна система електронних звернень громадян; єдиний державний портал адміністративних послуг тощо); за темою 9 «Міжнародне співробітництво у сфері розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування» організовано підготовку аналітичних матеріалів «**Міжнародне співробітництво у сфері розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування**».

Матеріали використано в щорічній доповіді «Про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2013 рік, яку Держінформнауки подало на розгляд Кабінету Міністрів;

4) підготовлено 8 презентацій у форматі PowerPoint для електронного підручника «Електронне урядування»;

5) підготовлено інтегровані матеріали за темами е-підручника, які включено до матеріалів інтерактивної системи оцінки електронної готовності України.

Звіт «**Оцінка електронної готовності України**» розміщено на сайті Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України

(<http://dknii.gov.ua/?q=node/1611>). Матеріали передбачено до розміщення на порталі управління знаннями «**Ми розвиваємо електронне урядування**»

3.2) мультиплатформенний курс дистанційного навчання «Електронне урядування» для навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування

1) ознайомлено членів виборчих комісій з досвідом роботи щодо формування курсу дистанційного навчання (курс, підтриманий ОБСЄ, презентовано 17.07.2013 р.) та основними методичними та практичними матеріалами з формування системи онлайн - навчання членів виборчих комісій;

2) запропоновано мультиплатформенний підхід до підготовки курсу дистанційного навчання «Електронне урядування» для навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування на базі міжнародних стандартів;

3) розроблено концептуальні засади розробки мультиплатформенного рішення для забезпечення дистанційного навчання з питань електронного урядування на основі стандартів SCORM;

4) проведено аналіз платформ е-навчання, що використовуються в Україні та світі, досліджено особливості застосування їх програмного забезпечення, вартості його придбання та умови використання (проведено відповідні переговори з вендорами) та організовано підготовку технічного завдання щодо створення навчального курсу дистанційного навчання з електронного урядування;

5) розроблено мультиплатформенний курс дистанційного навчання «Електронне урядування» (електронний підручник «**Основи електронного урядування**») для навчання державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування за трьома темами:

- Тема 1. Концептуальні засади е-урядування;
  - Тема 2. Електронна демократія та електронна держава;
  - Тема 3. Державна політика та управління розвитком інформаційного суспільством та е-урядування;
- б) електронний підручник підготовлено для використання на таких програмно-технічних платформах:
- CD ROM носії;
  - локальний персональний комп'ютер без використання додаткового програмного забезпечення;
  - загальнодоступний веб-ресурс;
  - системи дистанційного навчання з підтримкою міжнародного стандарту SCORM 2004;
  - системи дистанційного навчання у форматі Flash;
  - системи дистанційного навчання у форматі EXE;
  - системи дистанційного навчання у форматі HTML;
- 7) розроблено рекомендації з використання електронного підручника «Основи електронного урядування» в системах дистанційного навчання;
- 8) розроблено та змакетовано для тиражування «оригінал-диск» мультиплатформенного курсу дистанційного навчання «Електронне урядування»;

4) розроблено пропозиції до проекту Концепції Державної цільової програми з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування

- 1) підготовлено проект доповідної записки з основними вимогами щодо розробки проекту Концепції Державної цільової програми з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування (Державна програма);
- 2) завдання щодо розробки та прийняття державної програми *запропоновано* до включення до проекту Національного плану дій на 2014 рік;
- 4) підготовлено проект Концепції державної програми;

5) підготовлено презентації результатів компоненту проекту щодо використання технологій е-урядування з метою підвищення стандартів підготовки державних службовців, які представлено та обговорено на конференції Координатора проектів ОБСЄ в Україні «Е-урядування: практика впровадження локальних ініціатив» (2-3 грудня 2013 р., Україна, м. Київ);

б) матеріали виконання проекту ОБСЄ «Електронне урядування-2013» (E-Governance) за компонентом «Використання технологій е-урядування з метою підвищення стандартів підготовки державних службовців» було оприлюднено у наступних друкованих працях:

1. Жилиєв І.Б. Проблеми інтеграції національних ініціатив щодо розвитку інформаційного суспільства та е-урядування // Філософські та суспільно-правові проблеми становлення і розвитку інформаційного суспільства: Матеріали круглого столу / 20 березня 2013 р., м. Київ / Упорядн.: Андрусишин Б.І., Майстренко І.А., Пилипчук В.Г., Фурашев В.М. – Ужгород: ТОВ «ІВА», 2013. – 194 с. (с. 71-83).

2. Доповідь про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2013 рік. К. Держінформнауки. 2013 (Жилиєв І.Б., Семенченко А.І., Рубан І.).

3. Жилиєв І.Б., Ланде Д.В. Правові основи розвитку інформаційних технологій і забезпечення інформаційної безпеки с. 806-831. // Том 2 - Публічно-правова доктрина

України / Ю.Р. Битяк, Ю.Г. Барабаш, М.П. Кучерявенко та ін. ; за заг. ред. Ю. П. Битяка. – 864 с. ISBN 978-966-458-547-4 (т. 2): Правова доктрина України : у 5 т. – Х. : Право, 2013. ISBN 978-966-458-545-0 (авт. внесок: с. 806-820, 830-831.).

4. Оцінка електронної готовності України: за станом на 1 жовт. 2013 р. / Архiпська О., Беленкова С., Богом'я О. та інші / Держінформнауки України, Нац. центр електронного урядування, ДП «Дежінформресурс». – К., 2013 – 37 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM): кольор.; 12 см. (Жиляєв І.Б., Семенченко А.І., Рубан І.).

5. Жиляєв І.Б. Потрібна інтеграція національних ініціатив щодо розвитку інформаційного суспільства та е-урядування // Тези доповідей Міжнародного наукового конгресу «Інформаційне суспільство України». м. Київ, 29 жовтня 2013 р. – К.: Держінформнауки України, 2013. – 121 с. (с. 32-33).

6. Жиляєв І.Б., Фурашев В. М. Здобутки в системі нормативно-правового забезпечення розвитку інформатизації та побудови інформаційного суспільства упродовж 2012 – 2013 років // Інформація і право. – 2013. – № 3 (9). – с. 5-30.

7. Система показників оцінки ефективності функціонування телекомунікаційної системи Держприкордонслужби України / І.С.Катеринчук, Р.В.Рачок, О.К.Басараб, І.В.Алексеева, А.І.Семенченко/ Проблеми телекомунікацій : 7-а Міжнар. наук.-техн.конф., 16-19 квіт. 2013р. : матеріали конф. – К., 2013. С. 268 -270.

8. Семенченко А.І., Власеко Р.В. Порівняльний аналіз механізмів державного управління розвитком електронного урядування в Україні в контексті розвитку інформаційного суспільства та адміністративної реформи / А.І. Семенченко, Р.В. Власенко/ Модернізація державного управління та європейська інтеграція України: матеріали щоріч. Всеукр. Наук.-практ. Конф. За міжнародною участю (Київ, 25 квіт. 2013 р.) : у 2 т. / за наук. Ред.. Ю.В. Ковбасюка, К.О. Ващенко, С.В. Загороднюка. К.: НАДУ, 2013. Т.2. (автор. С.69-71).

9. Семенченко А.І. Організаційно-правові механізми державного управління розвитком електронного урядування в Україні: проблеми та шляхи розв'язання /А.І. Семенченко/ Дні інформаційного суспільства – 2013: Матеріали щорічної науково практичної конференції за міжнародною участю, Київ, 20-21 травня 2013 р./ Упоряд. М.М.Малюга; За заг. ред. Н.В.Грицяк.-К.: Вид-во, 2013, С.16-19.

10. Семенченко А.І. Організаційно-правові механізми державного управління розвитком електронного урядування в Україні в контексті інформаційної безпеки та інтеграції в ЄС /А.І. Семенченко/ Наука і оборона. - 2013.- N 3.- С.15-20.

11. Семенченко А.І. Організаційно-правові механізми державного управління розвитком електронного урядування в Україні: порівняльний аналіз та науково - методологічні підходи щодо їх удосконалення/А.І. Семенченко/ Вісник НАДУ.-2013.- №1.- С.55-74.

12. Електронне урядування в умовах демократизації влади і суспільства: навчально-методичні матеріали/ Жиляєв І.Б., Семенченко А.І., Чмига В.О./ за заг. ред. А.І.Семенченка. НАДУ.- 2013.- 53 с.

12. Семенченко А.І. Захист конституційних прав людини в умовах розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування /А.І. Семенченко/ Проблемні питання стану дотримання захисту прав людини в Україні : зб. Матеріалів IV Всеукраїнської наук.-теорет. конф. : у 2 ч.(Київ, 5 груд. 2013 р.). – Ч.1-К. :Нац. акад. внутр. справ., 2013. – С.13-16;

7) матеріали виконання проекту ОБСЄ «Електронне урядування-2013» (E-Governance) з метою підвищення стандартів підготовки державних службовців презентувались на міжнародних форумах, зокрема:

- Другому міжнародному форумі з електронного цифрового підпису «PKI-FORUM Україна 2013» (м. Київ, 10-12.04.2013);

- Міжнародному науковому конгресі «Інформаційне суспільство України» (м. Київ, 29.10.2013)

та українських наукових конференціях, семінарах та круглих столах, зокрема:

- VIII міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми глобальних процесів у світовій економіці» (м. Київ, НАУ, 08.11.2013);

- круглому столі «Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання» (м. Київ, Національний інститут стратегічних досліджень, 19.11.2013) тощо.

Учасники зазначених міжнародних форумів позитивно оцінили досвід та перспективи підготовки фахівців у сфері електронного урядування;

8) **НАДУ використовує напрацювання проекту ОБСЄ «Електронне врядування-2013» (E-Governance)** для вдосконалення змісту та структури науково-методичного забезпечення теоретичної та практичної підготовки слухачів НАДУ, для підготовки відповідних пропозицій органам державної влади щодо вдосконалення національної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування з електронного урядування, розгортання підготовки відповідної начальної-методичної літератури та проведення наукових досліджень;

9) результати проекту ОБСЄ пройшли обговорення та отримали повну підтримку учасників конференції «Е-урядування: практика впровадження локальних ініціатив», яка відбувалась 2-3 грудня 2013 р. в Києві під егідою Координатора ОБСЄ в Україні.